№ 68. Piątek 23. Marca 1855. Rok Gazecie 45.

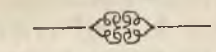
GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.
Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA.

Za drugi kwartał 1855 od 1go kwietnia do ostatniego czerwca wynosi:
NA GAZETĘ LWOWSKĄ z DODATKIEM dziennym i tygodniowym, i z ROZMAITOŚCIAMI:
dla odbierających (w miejscu . . . . 3 złr. 45 kr.
(pocztą . . . . 4 złr. 30 kr.

PRZEGLĄD.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Sprawy krajowe.

Kraków, 16. marca. W Wielkiem księstwie Krakowskiem załatwiły trzy komisye okręgowe uwolnienia od ciężarów gruntowych po koniec lutego 1855 — 206 meldunków względem powinności od gruntów chłopskich co do 176 gmin i części gmin.

W gminach tych uwolniono od ciężarów 8581 obowiązanych z kapitałem indemnizacyjnym w sumie 1,630.789 złr. 50 kr., przyczem wydano 180 wyroków dla gmin z indywidualnem obliczeniem kwot indemnizacyjnych.

Tytułem zaległości przyznano uprawnionym, a mianowicie za czas: od 1. lipca 1847 do 15. maja 1848 — 1819 złr. 46⁷/₈ kr., a za czas: od 16. maja po koniec października 1848 — 37.367 złr. 14⁵/₈ kr.; następnie załatwiły te komisye w tym samym czasie 341 meldunków względem mających się zreluować powinności co do 168 gmin i części gmin.

W gminach tych uwolniono od ciężarów 3391 obowiązanych. Kapitał indemnizacyjny wynosi 363.749 złr. 20 kr., z tych przypada na grunta 419 złr. 15 kr., a na obowiązanych 363.330 złr. 5 kr., przytem wydano 2652 wyroków indywidualnych i 249 wykazów głównych. Eruowana zaległość dziesięciny wynosi 12.391 złr. 50⁴/₈ kr. mon. konw.

W Krakowskiem terytoryum administracyjnem zweryfikowały dwanaście c. k. okręgowe komisye uwolnienia od ciężarów gruntowych po koniec lutego 1855 — 1444 meldunków z 49.198 pozycyami meldunkowemi. — Całkiem załatwiono 408 meldunków względem powinności poddańczych w 406 gminach i częściach gmin. W gminach tych uwolniono od ciężarów 15.877 obowiązanych z kapitałem indemnizacyjnym w sumie 3,173.864 złr. 5 kr.

W indemnizacyi za powinności poddańcze, niesłusznie pełnione, eruowano 184 złr. 30²/₈ kr., w zaległościach za czas od 1. listopada 1847 do 15. maja 1848 — 5067 złr. 50³/₈ kr., a za czas od 16. maja po koniec października 1848 — 72.317 złr. 38⁷/₈ kr., przytem wydano 423 wyroków dla gmin i 68 wykazów głównych.

Następnie załatwiły te c. k. komisye okręgowe w tym samym czasie 148 meldunków względem zniesionych za słusznem wynagrodzeniem i reluicyą ciężarów w 132 gminach i częściach gmin i uwolniły w tych gminach 851 obowiązanych od ciężarów.

Odnośny kapitał indemnizacyjny wynosi 60.634 złr. 30 kr., i przypada na obowiązanych. W zaległościach dziesięciny wykazano 11.325 złr. 18¹/₈ kr. Przytem wydano 627 wyroków indywidualnych, 530 wykazów specyalnych względem zaległości dziesięciny i 135 wykazów głównych.

W ogóle przeto uwolniono w administracyjnem terytoryum krakowskiem 24.458 obowiązanych ze zniesionemi za słusznem wynagrodzeniem powinnościami i z kapitałem w sumie 4,804.653 złr. 55 kr. i 4242 obowiązanych z zreluowanemi ciężarami i z kapitałem reluicyjnym w sumie 424.383 złr. 50 kr.

C. k. komisye ministeryalne uwolnienia od ciężarów gruntowych przyzwoliły po koniec lutego 1855:

a) z zastrzeżeniem sądowego przyznania tytułem zaliczek kapitałowych 3,731.100 złr. i

b) tytułem zaliczek rent w obligacyach długu państwa 3,559.530 złr.

Cała więc indemnizacya, eruowana na rzecz uprawnionych częścią ze strony c. k. komisyi okręgowych, częścią ze strony c. k. komisyi ministeryalnych przyzwolona tytułem zaliczek, wynosi 12,519.667 złr. 45 kr.

Nakoniec przyzwoliły c. k. komisye ministeryalne uprawnionym tytułem indemnizacyi i kapitałów reluicyjnych z zastrzeżeniem przyznania sądowego 2,954.672 złr. 12⁴/₈ kr., następnie tytułem restancyi za czas od 1. lipca i względnie od 1. listopada 1847 aż do 15. maja 1848 r. — 5206 złr. 51⁵/₈ kr., a za czas od 16. maja po koniec października 1848 — 61.443 złr. 25¹/₈ kr., następnie tytułem restancyi dziesięciny 9555 złr. 53⁵/₈ kr., natomiast zaasygnowały c. k. dyrekcye funduszu uwolnienia od ciężarów gruntowych tytułem zaliczek kapitału i rent, tudzież likwidowanych restancyi rent i resztujących kwot kapitałowych po koniec lutego 1855 — 4,078.960 złr. 56²/₄ kr., poczem c. k. kasy funduszu uwolnienia od ciężaryw gruntowych wypłaciły na to stronom w 6449 obligacyach 3,991.000 złr., a w gotówce 328 złr. 58²/₄ kr.

Wiedeń, 18. marca. Dzisiaj, jako w dzień uroczystego pogrzebu zwłok ś. p. Jego Mości Cesarza Rosyi Mikołaja I., odbędzie się w tutejszej ces. kaplicy rosyjskiej o god. 12. w południe solenne nabożeństwo żałobne. *(W. Z.)*

Hiszpania.

(Sposób wybierania członków senatu odrzucony.)

Na posiedzeniu Kortezów z dnia 10. marca rozpoczęto dyskusyę nad poprawką Olozagi, według której senat nie ma być mianowany ze strony korony, lecz wybierany.

Inna depesza z Madrytu z dnia 15. marca donosi: „Kortezy odrzuciły propozycyę, by senat złożony był w części z mianowanych ze strony Królowej, częścią z wybranych członków“. *(Zeit.)*

Depesza z Madrytu z dnia 13go marca donosi: „Kortezy przyjęły dzisiaj większością 200 głosów przeciw 12 przedłożone ze strony ministra Madoz projekta finansowe“. *(W. Z.)*

(Dochody państwa. — Lista cywilna.)

Gazeta Wiéd. z dnia 16. marca donosi: Publiczne przychody państwa podano w miesiącu styczniu na 71 milionów realów, to znaczy o 8 milionów mniej, niż w przeszłym roku. — Lista cywilna Jej Mości królowej, postanowiona w roku 1854 na 47,350.000 realów i zredukowana już na 38 milionów, doznała w komisyi kortezów powtórnego zmniejszenia, według którego ma wynosić jeszcze tylko 32 milionów, to jest 28 milionów dla królowej Izabeli osobiście, a po 1 milionie dla króla, księżniczki Asturyi, księżnej Montpensier i dla Infanta Don Francisco wraz z jego familią.

Anglia.

(Posiedzenie z dnia 12. marca.)

Londyn, 13. marca. Na wczorajszem posiedzeniu *izby wyższej* zaproponował lord *Granville* drugie odczytanie bilu względem modyfikacyi statutu Anne. *Earl Grey* przyznaje, że odłączenie urzędu kolonialnego od sekretaryatu wojny wymaga obecności kilku podsekretarzy i sekretarzy w izbie niższej. Nie gani bilu w ogóle, ale sądzi, że jest niedokładny; przytem korzysta ze sposobności, by wytknąć uchybienia w budżecie wojny. Bezpośrednie wydatki na prowadzenie wojny są dość uciążliwe; mimo to żądał rząd ogromnych sum na fortyfikacye, budowle koszar i t. p. Te sumy nie mają nic wspólnego z chwilowemi potrzebami, ale wyrachowane są na przyszłe podniesienie potęgi wojskowej. Mowca niezaprzecza, że te wydatki przyniosą stały pożytek; owszem uznaje za rzecz bardzo stosowną koncentrować znaczniejszą liczbę wojska na jednym punkcie, miasto rozdzielać wojsko w małych oddziałach po miasteczkach fabrycznych, gdzie pełni obowiązki policyi, ale nie ma sposobności do ćwiczeń wojskowych. Do utrzymania spokojności i porządku dosta-

teczna jest cywilna policya, a interwencya siły zbrojnej nie jest już teraz tak często potrzebna jak przed dwudziestu i trzydziestu laty. Tak dalece pochwala mowca zamiary rządu. Ale nim przystąpiono do przedsięwzięcia tak kosztownych a w obecnej chwili tak niepotrzebnych budowli, należało skonsolidować departamenta wojskowe. Przy reformie administracyi armii i uzbrojenia oszczędzonoby nie jeden znaczny wydatek. Zachodzi jeszcze pytanie, czyli improwizowane szańce jak pod Kalafatem i Sebastopolem sypane z ziemi nie są lepsze od murowanych fortyfikacyi. Znawcy bynajmniej niepochwalają fortyfikacyi pod Plymouth i na innych punktach. Wkońcu daje mowca radę ministrowi wojny, ażeby odstąpił od dawnego zwyczaju i korzystał z zdolności inżynierów i budowniczych cywilnych, którzy pokryli kraj siecią najpiękniejszych mostów, wodociągów, kanałów i kolei. Lord *Panmure* zapewnia, że tylko takie budowle będą przedsiębrane, których odroczyć niepodobna. Co do wspomnionych fortyfikacyi, tedy obecnie najstosowniejsza jest chwila przyprowadzić je do skutku; teraz bowiem opinia publiczna najlepiej uznaje niebezpieczeństwo wynikające z braku należytej obrony. Wydatek na koszary wydaje się wprawdzie wielkim, jednak władze uzbrojenia nie tylko zrobiły kosztorys, ale rząd wysłał do Belgii komisarza, na którego przedstawienie wzięto wzór z tamtejszych doskonałych budowli. Minister wojny spodziewa się, że za kilka dni będzie mógł przedłożyć izbie dokładny plan skoncentrowania administracyi wojskowej. Po kilku uwagach innych członków przyjęła izba bez opozycyi w komitecie bil względem emisyi 17,183.000 funt. szt. w asygnacyach skarbowych. *(W. Z.)*

(Przygotowania do wyprawy na morze baltyckie.)

Londyn, 14. marca. Admirał Dundas, naczelny dowódzca floty baltyckiej udał się wczoraj na okręcie „Wellington" do Spithead przeglądać stojące tam okręta. Królowa zwiedzi jutro także flotę w przejeździe do Osborn, a może także szpitale wojskowe w Portsmouth. Do 17. b. m. mają wszystkie okręta być w pogotowiu stanąć w Spithead. Eskadra mająca tworzyć awangardę będzie się składać z okrętów: „Imperieuse" o 51, „Euralus" o 51, „Arrogant" o 47, „Amphion" o 34 i „Pylades" o 21 działach.

Listy z przylądka z d. 29. stycznia nic jeszcze nie donoszą o wybuchu kroków nieprzyjacielskich, ale wspominają o powszechnej niespokojności umysłów. *(W. Z.)*

Francya.

(Traktat Sardynii z mocarstwami zachodniemi.)

Napoleon, z Bożej łaski i z woli narodu Cesarz Francuzów, wszystkim współczesnym i potomnym pozdrowienie.

Na sprawozdanie Naszego ministra i sekretarza Stanu w departamencie spraw zewnętrznych postanowiliśmy i postanawiamy co następuje:

Art. I. J. M. król sardyński oświadczył się z przystąpieniem swoim do konwencyi zawartej w Londynie dnia 10. kwietnia 1854, a nadzwyczajny poseł Nasz i pełnomocny minister przyjął to oświadczenie w Imieniu Naszem na mocy danego mu upoważnienia, obostronne pacyfikacye wymieniano w Turynie dnia 4go b. m., zaczem też i dokument w tej sprawie z dołączeniem osnowy oświadczenia pomienionego będzie ściśle i zupełnie wykonany;

Oświadczenie Przyjęcia.

J. M. król sardyński przystąpił na mocy podpisanego w Swojem Imieniu przez Swego ministra spraw zewnętrznych oświadczenia do zawartej dnia 10. kwietnia 1854 w Londynie między J. M. Cesarzem Francuzów i Jej Mością Królową połączonych królestw wielkiej Brytanii i Irlandyi, które-to oświadczenie przystąpienia brzmi w te słowa:

Oświadczenie Przystąpienia.

J. M. król sardyński, cypryjski i jerozolimski, książę sabaudzki, genueński i td., książę piemoncki

wezwany uprzejmie ze strony JJ. MM. Cesarza Francuzów i Królowej połączonych królestw wielkiej Brytanii i Irlandyi do przystąpienia do zawartej w Londynie dnia 10. kwietnia 1854 między Francyą i Anglią umowy brzmiącej w te słowa:

U m o w a.

JJ. MM. Cesarz Francuzów i królowa połączonych królestw wielkiej Brytanii i Irlandyi, postanowiwszy przyjść w pomoc J. M. Sułtanowi Abdul-Medżidowi, Cesarzowi tureckiemu w wojnie, którą toczy dla odparcia przewagi rosyjskiej, a oprócz tego znagleni mimo Swych najszczerszych i wytrwałych usiłowań przywrócenia pokoju do wzięcia i ze swojej strony udziału w wojnie, która-by bez ich czynnego wdania się zagrozić mogła równowadze europejskiej i interesów państw ich własnych, zadecydowali dla bliższego oznaczenia celu ich sprzymierza i wspólnego powzięcia środków potrzebnych w tej mierze wejść w umowę i mianowali w tej sprawie pełnomocników swoich:

J. M. Cesarz Francuzów p. Alexandra Colonna, hrabię Walewskiego, kawalera cesarskiego orderu wielkiego krzyża legii honorowej, wielkiego krzyża orderu świętego Januarego królestw obojga Sycylii, wielkiego krzyża duńskiego orderu Danneborg, wielkiego krzyża toskańskiego orderu zasługi świętego Józefa itd., itd., itd., posła swego przy Dworze J. M. Królowej angielskiej;

Jej Mość Królowa zaś połączonych królestw wielkiej Brytanii i Irlandyi, wielce szanownego Jerzego Wilhelma Fryderyka hrabię Clarendon'a, barona Hide-Hindon, para królestw połączonych, członka tajnej rady Jej Mości królowej angielskiej, kawalera wielce szacownego orderu podwiązki, kawalera wielkiego krzyża wielce szanownego orderu Bath, pierwszego sekretarza Stanu Jej Mości Królowej w ministeryum spraw zagranicznych;

Którzy po wzajemnem udzieleniu sobie, sprawdzeniu i uznaniu pełnomocnictw otrzymanych zgodzili się i podpisali następującą umowę:

Art. I. Dostojne umawiające się strony dołożą wszelkich usiłowań dla przywrócenia na stałej i niewzruszonej podstawie pokoju między Rosyą i wysoką Portą, i dla zabezpieczenia Europy od podobnych znów zawikłań godnych ubolewania, które spokój powszechny w tak smutny sposób zakłóciły.

Art. II. Ponieważ bezpieczeństwo i całość państwa tureckiego zagrożone zostały zajęciem Multan i Wołoszczyzny, a oprócz tego i innemi jeszcze obrotami wojennemi wojsk rosyjskich, porozumieli się JJ. MM. Cesarz Francuzów i Królowa połączonych królestw wielkiej Brytanii i Irlandyi względem powzięcia środków, i umówią się jeszcze co do dalszych kroków dla oswobodzenia terytoryum J. M. Sułtana od najścia obcej siły zbrojnej i dopięcia zamiaru przytoczonego w artykule Iszym. W dokonaniu czego zobowiązują się do wystawienia po wspólnem naradzeniu się i wymiarkowaniu potrzeb wojennych koniecznej siły lądowej i morskiej, o której liczbowej i rodzajowej objętości i przeznaczeniu postanowi osobna umowa.

Art. III. Bez względu na wszelkie wypadki, jakie mogłyby nastąpić przy wykonaniu tej umowy, obowiązują się najdostojniejsze strony wchodzące w ugodę nieprzyjmować żadnych uwiadomień lub propozycyi względem zawieszenia broni, i nie wchodzić bez poprzedniego porozumienia wzajemnego w żadną ugodę z Dworem rosyjskim.

Art. IV. Najdostojniejsze strony umawiające się natchnione tylko uczuciem i życzeniem równowagi europejskiej i dalekie od wszelkiej żądzy własnego zysku i interesu, zrzekają się już naprzód wszelkiej parcyalnej korzyści, jakąby wypadki dalsze łatwo mogły nastręczyć.

Art. V. JJ. MM. Cesarz Francuzów i Królowa połączonych królestw wielkiej Brytanii i Irlandyi przyjmą jak najuprzejmiej do swego przymierza i inne mocarstwa życzące sobie wziąć udział w dopięciu wspomnionego zamiaru.

Art. VI. Powyższa umowa ma być ratyfikowana, a ratyfikacye te mają przyjść do wymiany w Londynie w przeciągu 8miu dni.

W dowód czego kładą ubustronni pełnomocnicy swoje podpisy i pieczęcie.

Działo się w Londynie 10. kwietnia, roku zbawienia 1854.

(podpis.) *Walewski.* (podpis.) *Clarendon.*

J. M. król sardyński chcąc JJ. MM. Cesarzowi Francuzów i Królowej połączonych królestw wielkiej Brytanii złożyć wszelkie w mocy jego leżące dowody życzliwości i zaufania, polecił podpisanemu stwierdzić w Swem Imieniu ten akt przystąpienia. Na mocy tego oświadcza podpisany, hrabia Camillo Benso Cavour, prezydent rady ministeryalnej, sekretarz państwa spraw wewnętrznych, notaryusz koronny itd.

Że Najjaśniejszy J. M. król sardyński przystępuje na mocy niniejszego aktu do pomienionej konwencyi i jej zastrog, a których warunki nie przyszły jeszcze do wykonania i że obowiązuje się szczególnie w razie koniecznym do tego, że z J. M. Cesarzem Francuzów i Królową wielkiej Brytanii i Irlandyi wejdzie w porozumienie, by stósownie do Art. II. względem powzięcia postanowień mających decydować o rozpołożeniu sił ich zbrojnych na morzu i na lądzie i względem warunków, jak niemniej co do sposobu wystąpienia zbrojnego w zgodzie z obrotami wojennemi Francyi i Anglii można sobie ze strony sardyńskiej postąpić.

Niniejszy akt przystąpienia ratyfikowany będzie zaraz po wręczeniu aktu przyjęcia, a wymiana ratyfikacyi nastąpi w Turynie.

Turyn, 26. stycznia 1855. (L. S.) *Cavour.*

J. M. Cesarz Francuzów wydał podpisanemu posłowi przy Dworze turyńskim potrzebne pełnomocnictwa, i polecił mu przyjąć to przystąpienie po wszelkiej formie. Podpisany oświadcza przeto na mocy swego pełnomocnictwa, że Najjaśniejszy Cesarz przyjmuje pomienione przystąpienie ze strony J. M. króla sardyńskiego i nawzajem przyrzeka przyczynić z Swej strony do wypełnienia wszystkich w konwencyi z 10. kwietnia 1854 zawartych zobowiązań.

Niniejszy akt przyjęcia będzie ratyfikowany, a wymiana odnoszących się ratyfikacyi nastąpi niezwłocznie w Turynie. W dowód czego poseł nadzwyczajny i pełnomocny minister J. M. Cesarza Francuzów podpisuje niniejszy akt przyjęcia i pieczęć swą wyciska.

Turyn, 26. stycznia 1855. (L. S.) *Guiche.*

Art. 2. Naszemu sekretarzowi stanu w departamencie spraw zewnętrznych poleca się wykonanie dekretu powyższego.

Paryż, 9. marca 1855. *Napoleon.*

Z rozkazu J. M. Cesarza:

Abatucci,
Przechowawca wielkiej pieczęci koronnej i minister sprawiedliwości.

Drouyn de Lhuys,
minister spraw zewnętrznych.

Dekret cesarski z ogłoszeniem zawartej dnia 26. stycznia 1855 konwencyi wojskowej między Francyą, Anglią i Sardynią.

My *Napoleon*, z Bożej łaski i z woli narodu Cesarz Francuzów postanowiliśmy na sprawozdanie naszego sekretarza państwa dla spraw zewnętrznych zadekretować i uchwalamy:

Art. I. Między Francyą, wielką Brytanią i Sardynią zawarto dnia 26. stycznia 1855 konwencyę wojskową, a odnoszące się ratyfikacye wymieniano dnia 4. marca w Turynie. Pomieniona konwencya, której osnowa tutaj się załącza, przyjdzie do ścisłego i zupełnego wykonania.

Konwencya.

(Przychodzą tu zwykłe w aktach dyplomatycznych formy wstępne.)

Art. I. J. M. król sardyński wystawi na poparcie wojny armię 15to-tysięczną, która podzielona na 5 brygad tworzyć będzie 2 dywizye i 1 brygadę rezerwową i zostawać ma pod naczelnem dowództwem jenerała sardyńskiego.

Art. II. Po nastąpionej wymianie ratyfikacyi konwencyi niniejszej nastąpi niezwłocznie formowanie tego korpusu i organizacya wydziałów administracyjnych, ażeby wojsko mogło bez straty czasu w pochód wyruszyć.

Art. III. Stosownie do Art. I. konwencyi niniejszej składać się ma korpus armii J. M. króla sardyńskiego z piechoty, konnicy i artyleryi, a to w stosunku do etatu armii wysłanej na wyprawę wojenną.

Art. IV. J. M. król sardyński obowiązuje się stan korpusu expedycyjnego w liczbie 15.000 żołnierza utrzymać zawsze w pełnej liczbie i wyprawiać od czasu do czasu potrzebne w tym względzie posiłki.

Art. V. Koszta utrzymania i wyżywienia wojsk przypadają rządowi sardyńskiemu. Najdostojniejsze strony zawierające konwencyę umówią się względem zabezpieczenia i dostawienia z swych magazynów żywności dla wojsk sardyńskich.

Art. VI. JJ. MM. Cesarz Francuzów i Królowa połączonych królestw wielkiej Brytanii i Irlandyi gwarantują królowi sardyńskiemu całość i nietykalność państw jego i obowiązują się stawać w ich obronie przez cały ciąg wojny teraźniejszej.

Art. VII. Konwencya powyższa będzie ratyfikowana, a wymiana ratyfikacyi nastąpi niezwłocznie w Turynie.

W dowód czego położyli pełnomocnicy swoje podpisy z wyciśnięciem pieczęci.

Działo się w Turynie 26. stycznia, roku zbawienia 1855.

(L. S.) *Guiche.* (L. S.) *James Hudson.* (L. S.) *C. Cavour.*

(Przychodzą wspomnione już formy względem wykonania tego aktu.)

Monitor zawiera dalej jeszcze jeden dekret cesarski względem ogłoszenia konwencyi co do dostawionych i jeszcze na przyszłość dostawić się mających liwerunków dla armii tureckiej w Krymie, a co zresztą zkądinnąd już wiadomo. *(Oestr. Ztg.)*

Niemce.

(Ponowienie zakazu wywozu amunicyi wojennej. — Król pruski przybył do Drezdna.)

Berlin, 16. marca. Najwyższym dekretem z d. 8. b. m. zakazano wywóz amunicyi wojennej wszelkiego rodzaju, szczególnie zaś kul, prochu, ołowiu, siarki i saletry po za granice monarchii ku krajom nie należącym do związku niemieckiego w wszelkim kierunku, a przy zakazie tym odniesiono się do postanowienia w §. 3, ustawy celnej z d. 23. stycznia 1838.

Drezdno, 16. marca. Jego Mość Król Prus przybył tu dzisiaj po południu osobnym pociągiem z Berlina w odwiedziny do dworu królewskiego w najściślejszem incognito. *(W. Z.)*

(Wzrost instytutów klasztornych.)

Tryer, w lutym. Katolicki kościół wzmaga się od kilku lat na nowo w naszem mieście, i powstają instytuty klasztorne. Przedewszystkiem zasługuje na wzmiankę założony przed kilku laty przez biskupa z wielkiemi ofiarami macierzyński dom Siostr miłosierdzia, a który zaledwo już może w sobie pomieścić liczbę panien z najlepszych familii, proszących o przyjęcie. Dla pielęgnowania chorych płci męskiej osiedli tu przed dwoma laty Alexyanie, braciszkowie miłosierdzia. — Dla edukacyi młodzieży płci żeńskiej z średnich i wyższych stanów założono w r. 1853 za staraniem tutejszego katolickiego duchowieństwa miejskiego klasztor panien Urszulinek, który pomimo niedawnej swej egzystencyi wydaje już najpiękniejsze owoce. Dla elementarnych szkół płci żeńskiej są tu jeszcze podziśdzień tak zwane zakonnice włoskie, które niedawno już były prawie wymarły, ale teraz zasiliły się zaprowadzeniem nowicyatu, tak iż w krótce będą w stanie obejmować wszystkie klasy tak zwanych szkół kongregacyi dziewczęcych. — Prócz tych czterech zakonów dla pielęgnowania chorych i edukacyi płci żeńskiej, jest tu także klasztor zakonu przenajświętszego Zbawiciela (redomtorystów), liczący tą razą nowych Ojców i kilku braciszków. Pierwsi przy małej jeszcze liczbie swojej nie mogą dostatecznie odpowiedzieć licznym domaganiom się ze wszystkich części dyecezyi o odbywanie misyi. — Osiedliły się w naszem mieście także Benedyktynki, których głównem zatrudnieniem jest nieustające uwielbianie przenajświętszego Sakramentu, tudzież Karmelitki przed bramą Szymona w pobliżu kościoła św. Pauliny.

Rosya.

(Ostatnie chwile Cesarza Mikołaja.)

Inwalid Ruski zawiera sprawozdanie o chorobie świętej pamięci Cesarza Mikołaja. Większa część szczegółów w tej mierze wiadoma już jest zkąd-innąd, lecz o jednej rzeczy bardzo ważnej potąd jeszcze nie wspomniano. Zdrowie jego Mości Cesarza, który przy końcu stycznia (według stylu starego) zapadł na grypę, zaczęło się nieco już polepszać, i dopiero nieostrożne wyjście dnia 9. i 10. (21. i 22.) lutego pogorszyło stan zdrowia Monarchy, który dostał kaszlu i febry. Cesarz nie wstawał przez cały dzień 12go (24.) z łóżka, i znów mu się lepiej zrobiło. Kaszel zwolniał — piszą w tem sprawozdaniu — i flegma mniej dolegała jak w obu dniach poprzedzających. Wieczór przyszły poty. Lecz w tem nastąpiło nieszczęśliwe przesilenie. „*Depesza telegraficzna o walce pod Eupatoryą,*" tak pisze sprawozdanie dosłownie, nabawiła dostojnego chorego wielkim niepokojem. Febra nietylko nie przerwała się, lecz nadto jeszcze się wzmogła, a język więcej niż wprzód był spieczony. Odtąd wzmagała się choroba z wielką gwałtownością. Dnia 2. marca o godzinie 3ciej zrana pojawiły się pierwsze oznaki porażenia płuc. Płucie przychodziło przy tem z trudnością, noga znacznie odrętwiała, a skóra na ciele była wyschła; wszytko wskazywało na niebezpieczny stan dostojnego chorego, który mimo to jednak nie czuł ani bolu głowy, ani niedoznawał ataków nerwowych, a nawet oddech miał lekki, chociaż porażenie płuc szerzyło się z dołu ku górze. Ztemwszystkiem nie stracił J. M. Cesarz i na chwilę przytomności umysłu. Dwadzieścia minut po godzinie 12tej oddał świętej pamięci Cesarz ducha swego Panu Bogu całkiem spokojnie i bez żadnych kurczów śmiertelnych. *(Abbl. W. Z.)*

W imiennym Jego Cesarskiej Mości ukazie, wydanym do rządzącego senatu d. 3. lutego, za własnoręcznym Jego Cesarskiej Mości podpisem, wyrażono: „Z powodu obecnych okoliczności uznaliśmy potrzebnem, ogłosić za zostające na stopie wojny gubernię Mińską i Mohylewską, z poddaniem ich pod zwierzchnictwo głównodowodzącego armią czynną, na zasadzie praw, służących mu w czasie wojny z mocy ustawy o zarządzie armiami z d. 5. grudnia 1846 r. i na zasadzie tychże praw, oddać pod jegoż zawiadywanie, dla pomnożenia środków żywności powierzonej mu armii, gubernię Czernihowską, która ukazem Naszym z. d. 27. stycznia r. b., oddana była pod zwierzchnictwo głównodowodzącego armią południową. Rządzący senat nie omieszka uczynić stosowne ku wykonaniu niniejszego rozporządzenia." *(Gaz. Warsz.)*

Księstwa Naddunajskie.

Ministeryum finansów w Bukareszcie ogłosiło pod dniem 1go b. m., że wartość jednego reńskiego w banknotach austryackich na miesiąc luty postanowiono na 215 para (5 piastrów 15 para).

Panujący książę mianował pana Paharnika Angelake Lorente cenzorem wołoskim pism drukowanych.

Azya.

(Poczta zamorska.)

Bombay, 16. lutego. W Kalkucie otworzono koley żelazną aż do Berdwan, 132 mil długości. W Kantonie wydały władze konzularne d. 19. stycznia okólnik, w którym oświadczają ścisłe przestrzeganie neutralności. Francuzki admirał Laguerre uderzył d. 6. na miasto Shanghai, przyczem poległo dwóch oficerów i 13 ludzi. *(Wien. Ztg.)*

Afryka.

(Zwołanie urlopników. — Nowe miasto „Saidopol." — Księstwo Brabantu z powrotem w Kairze.)

Alexandrya, 10. marca. Urlopowani żołnierze mają być zwołani. Robią gorliwie przygotowania do uroczystości mającej się odbyć przy założeniu nowego miasta Saidopolis. Jego królewicz. Mość książę Brabantu przybył znowu do Kairu. *(W. Z.)*

Z teatru wojny.

(Depesza wiceadmirała Bruat. — Doniesienia potocznych czynności wojennych i obozowych.)

Wiceadmirał Bruat przesłał pod d. 7. marca z Kamieszy depeszę rządowi swemu z doniesieniem, że wiadomość o śmierci Cesarza Mikołaja przybyła do Krymu. Dniem poprzód robiono próbę nowemi rakietami, za pomocą których powiodło się zapalić miasto w kilku punktach. Kilku oficerów rosyjskich dezertowało, a roboty oblężnicze prowadzono dalej z całą gorliwością.

Depesza z Marsylii z d. 14. marca wieczór donosi: „Wychodzący w Konstantynopolu dziennik *Presse d' Orient* podaje stratę Rosyan w nocy z 23. na 24. lutego w liczbie 1000 ludzi, a Francuzów 250 ludzi z dwóch batalionów Zuawów. Jenerał Monnet odniósł pięć lekkich ran. Zuawy odparli w odwrocie kolumnę rosyjską, która im zamknęła przechód. Podczas niszczenia redut robili Francuzi wśród ognia krzyżowego rosyjskich bateryi i okrętów. — Kolej żelazna z Bałakławy będzie gotowa d. 15. marca. — Lekki pułk 75. przybył do Marsylii. — Dywizya Herbillon jest już kompletna. — Z Tulonu będzie wojsko odpływać. — Powietrze polepszyło się. *(W. Z.)*

(Doniesienie z raportów rosyjskich.)

Militär Ztg. donosi z raportów rosyjskich: Kirisyer rosyjski, który wiózł wiadomość o śmierci Cesarza Mikołaja jenerał-adjutantowi baronowi Osten-Sacken, tymczasowemu dowódzcy rosyjskich sił zbrojnych w Krymie, przejeżdżał przez Symferopol d. 6. b. m. o god. 10 przed południem i przybył tego samego dnia do Sebastopola. Natychmiast wystąpiła załoga na placu teatru i wykonano uroczyście ostatnią wolę zmarłego Cesarza: oświadczyć Jego podziękowanie walecznym obrońcom twierdzy tauryjskiej. Wielcy książęta

Mikołaj i Michał byli d. 6. b. m. jeszcze w Sebastopolu; książę Menżykow leży chory w Symferopolu. Aż do tego dnia rzucały bateryе francuzkie nr. 17., 18. i 19. mnóstwo rakiet w miasto i port wojenny Sebastopola. Szkoda wyrządzona ztąd domom i okrętom ma być znaczna. Wojska rosyjskie składały wśród huka dział nieprzyjacielskich przysięgę wierności nowemu Cesarzowi Alexandrowi II. *(Zeit.)*

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 18. marca. Monitor zawiera raport admirała Bruat z d. 27. lutego z doniesieniem, że okreta „Fulton“ i „Leopard“ odbyły szczęśliwie rekonesans Anapy i Kaffy.

Londyn, 18. marca. Dziennik *Press* utrzymuje, że lord Palmerston ma być mianowany parem.

Turyn, 17. marca. *Armonia* donosi z dnia 15go bież. m. W skutku misyi jenerała Lamarmora uda się jeszcze 2500 Piemontczyków do Konstantynopola, by pozapełniać luki mogące powstać w armii. *Currier des Alpes* donosi, że pierwsze dwie kompanie otrzymały rozkaz przygotować się do pochodu i są, jak się zdaje, przeznaczone do ustawienia barak obozowych.

Odessa, (27. lutego.) 11. marca. Nowszych doniesień z Krymu nie ma żadnych. Książę Gorczakow wkrótce tu spodziewany. Powietrze wilgotne, a drogi nie do przebycia. *(L. k. a.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie żółkiewskim.)

Żółkiew, 17. marca. Według doniesień handlowych podajemy ceny przeciętne zboża i innych foraliów jakie były w pierwszej połowie b. m. na targach w Bełzie, Krystynopolu, Lubaczowie, Rawie i Gródku: korzec pszenicy 15r.24k.—14r.—15r.—16r.24k.—14r. 48k.; żyta 11r.30k.—11r.—13r.—12r.—11r.38k.; jęczmienia 9r.—9r.30k.—10r.36k.—9r.36k.—9r.13k.; owsa 6r.—7r.30k.—10r.18k.—10r.9k.—7r.16k.; hreczki 9r.—9r.—0—8r.51k.—8r.38k.; kartofli 4r. 30k.—4r.—4r.—3r.36k.—3r.45k. Cetnar siana 1r.20k.—1r.20k.—1r.33k.—2r.—1r.14k. Kamień wełny w Rawie 6r.24k. Sąg drzewa twardego 5r.—4r.—6r.—6r.—8r.4k., miękkiego 4r.—3r.—5r.—4r. 48k.—6r.4k. Funt mięsa wołowego 7k.—5k.—7k.—6k.—7k. Garniec okowity 2r.—1r.48k.—2r.30k.- 2r.—2r.24k. m. k.

Kurs lwowski.

Dnia 22. marca.

		gotówka		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	5	49	5	53
Dukat cesarski	„ „	5	53	5	56
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	7	10	11
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	$57\frac{1}{2}$	1	$58\frac{1}{2}$
Talar pruski	„ „	1	54	1	56
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	24	1	25
Galicyj. listy zastawne za 100 zr.		94	—	94	25
Galicyjskie Obligacye indem.		72	55	73	30
5% Pożyczka narodowa		85	30	86	30

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 22. marca 1855.

		złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	m. k.	—	—
„ przedał „ „ 100 po	„ „	94	24
„ dawał „ „ za 100	„ „	93	54
„ żądał „ „ za 100	„ „	—	—

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 19. marca o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam —. — Augsburg 126. — Frankfurt $125\frac{1}{2}$. — Hamburg $93\frac{1}{4}$ l. — Liwurna —. — Londyn 12.17 l. — Medyolan $125\frac{1}{8}$ l. — Paryż $147\frac{1}{2}$ l.

Obligacye długu państwa 5% $82\frac{1}{4}$—$82\frac{3}{8}$. Detto S. B. 5% 95 — 96. Detto pożyczki narod. 5% $85\frac{7}{8}$—86. Detto $4\frac{1}{2}$% $71\frac{1}{4}$—$71\frac{1}{2}$. Detto 4% $63\frac{3}{4}$ — 64. Detto z r. 1850 z wypłatą 4% — — —. Detto z r. 1852 4% — — —. Detto Glognickie 5% $91\frac{3}{4}$ — 92. Detto z r. 1854 5% — — —. Detto 3% $49\frac{1}{2}$ — $49\frac{3}{4}$. Detto $2\frac{1}{2}$% $40\frac{1}{2}$ — $40\frac{3}{4}$. Detto 1% $16\frac{1}{2}$ — $16\frac{3}{4}$. Obl. indemn. Niż. Austr. 5% 82 — $82\frac{1}{2}$. Detto krajów kor. 5% $72\frac{1}{2}$ — 77. Pożyczka z r. 1834 219—$219\frac{1}{4}$. Detto z r. 1839 120 — $120\frac{1}{4}$. Detto z 1854 $104\frac{3}{4}$—$104\frac{7}{8}$. Oblig. bank. $2\frac{1}{2}$% 58—$58\frac{1}{2}$. Obl. lom. wen. pożyc. r. 1850 5% 100 — 101. Akc. bank. z ujmą 1013 — 1014. Detto bez ujmy — — —. Akcye bankowe now. wydania — — —. Akcye banku eskomp. $90\frac{1}{4}$ — $90\frac{1}{2}$. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda $192\frac{7}{8}$ — 193. Wiéd.-Rabskie $114\frac{3}{4}$ — 115. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej 250 — 252. Detto Tyrnawskiej 1. wydania 23 — 25. Detto 2. wydania 35 - 38. Detto Edynburgsko-Neusztadzkiej $91\frac{1}{2}$ — $91\frac{3}{4}$. Detto żeglugi parowej 546 — 548. Detto 11. wydania —. Detto 12. wydania 542—543 Prior. obl. Lloydy (w srebrze) 5% 94 — $94\frac{1}{2}$. Północn. kolei 5% $86\frac{1}{8}$—$86\frac{1}{4}$. Glognickie 5% 81 - $81\frac{1}{2}$. Obligacye Dun. żeglugi par. 5% 84—$84\frac{1}{2}$ Detto Lloyda 558 —560. Detto młyna parowego wiedeń. 132 — 133 Renty Como 13 — $13\frac{1}{4}$. Esterhazego losy na 40 złr. $83\frac{1}{3}$—$83\frac{3}{4}$. Windischgrätza losy $29\frac{3}{8}$—$29\frac{5}{8}$. Waldsteina losy $28\frac{3}{4}$ — 29. Keglevicha losy 12 — $12\frac{1}{4}$. Cesarskich ważnych dukatów Agio 31 — $31\frac{1}{4}$.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiéd. d. 19 marca o pół do 2. po południu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio 31. Ces. dukatów obrączkowych agio $30\frac{1}{4}$. Ros. imperyały 10.4. Srebra agio 27 gotówką.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 22. marca.

Obligacye długu państwa 5% $82\frac{1}{8}$; $4\frac{1}{2}$% 71; 4% —; 4% z r. 1850 — 3% —; $2\frac{1}{2}$% —. losowane obligacye 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z. r. 1839 —. Wiéd. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —; Akcye bank. 1007. Akcye kolei półn. —. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwejskie 250. Dunajskiej żeglugi parowej 550. Lloyd $551\frac{1}{4}$. Galic. l. z. w Wiédniu —. Akcye niż.-austr. Towarzystwa eskomptowego a 500 złr. — złr.

Amsterdam l. 2. m. —. Augsburg $126\frac{3}{8}$ l. 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt $125\frac{5}{8}$. l. 2. m. Hamburg $92\frac{3}{4}$ l. 2. m. Liwurna —. l. 2. m. Londyn 12.17 l. 3. l. m. Medyolan $125\frac{3}{8}$. Marsylia $147\frac{1}{2}$. Paryż $147\frac{1}{2}$. Bukareszt —. Konstantynopol —. Smyrna —; Agio duk. ces. 31. Pożyczka z roku 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —; 5% niż. austr. obl. indemn. $72\frac{7}{8}$; innych krajów koron. —; renty Como —; Pożyczka z roku 1854 $104\frac{3}{4}$. Pożyczka narodowa $86\frac{15}{16}$. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 332 fr.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 22. marca.

PP. Dobek Konst., z Sarnik. — Abancour Franciszek, z Łuczyc. — Nowosielski Lud., z Zbory. — Gniewosz Alex., z Trzcianic. — Grochowski Ant., z Sulimowa. — Abrahamowicz Józef, z Trójcy. — Pressen Józef, c. k. radca sądu obw., z Bystrzycy. — Drak Karol, c. k. sekretarz finasów, z Rosólny.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 22. marca.

PP. Christiani Henr., do Trzenicy. — Kołaczkowski Adam, do Przemyśla.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 21. marca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana	322.98	— 1.1°	92.2	zachodni słab.	jasno
2 god. pop.	323 38	+ 3.0°	62.2	„ „	pochmurno
10 god. wie.	322.80	— 0.0°	78.0	„ „	„

TEATR.

Dziś: d. 23. marca (w abonamencie):

„Otello, Murzyn Wenecki.“

Traedya Shakespeara w 5. aktach przekład Ludwika Osińskiego.

W poniedziałek 26. marca (w abonamencie):

„Gałganduch czyli Trójka Hultajska.“

Czarodziejska melodramа w 3. aktach z niemieckiego P. Nestroy — przełożył J. Damse, muzyka Adolfa Müllera.

KRONIKA.

Z Calaveras County (w Kalifornii) wysłano teraz na przyszłą wystawę paryzką bryłę złota, ważącą 160 funtów, która prócz 15 funtów kwarcu zresztą najczyściejsze złoto w sobie zawiera. Dziennik „New York Herald“ podaje wartość tej największej na świecie bryły złota na 38,916 dolarów, a pięciu szczęśliwych znalazców sprzedało ją pewnemu Amerykanowi za 40,000 dolarów. Tym sposobem jest bryła ta prawie dziesięć razy większa od owej, którą znaleziono w Sonora na dniu 1. marca 1853; ta bowiem ważyła tylko 247 uncyi a wartość jej szacowano na 4250 dolarów. Największą potąd bryłę złota znaleziono w nowym świecie dnia 29. czerwca 1502 na wyspie Haiti w pobliżu przylądka Enganno. Bryła ta ważyła jedną arobę i 7 funtów, to jest 32 funtów hiszpańskich czyli prawie 15 kilogramów, i zawierała w sobie co do wartości pieniężnej podług najniższego oszacowania 3310, podług najwyższego zaś 3600 kastellanos czyli pesos, których wybijano 50 z jednej kolońskiej grzywny złota. Wartość jej przeto wynosiła 2100 do 2600 funtów szterlingów, zatem czwartą część bryły z Calaveros. W zbiorach rosyjskich odznacza się tak zwana „Olbrzymia bryła złota,“ którą na dniu 26. października 1842 znaleziono na rozgraniczu obydwu sławnych pokładów złota w Carewo-Nikolajewsk i Carewo-Alexandrowsk. Bryła tu waży 2 pudy i 7 funtów, czyli 36 kilogramów, a zatem mniej niż połowę owej bryły z Calaveras, największej, jaką dotychczas znaleziono.

— Od czasu jak papież Pius IX. zajął stolicę apostolską, umarło 31 kardynałów, mianowicie: 3 w styczniu b. r., 3 w roku 1854, 4 w roku 1853, 3 w roku 1852, 3 w roku 1851, 3 w roku 1850, 3 w roku 1849, 1 w roku 1848, 6 w r. 1847, a 2 w r. 1846. Teraźniejsze kolegium święte składa się z 6 biskupów kardynałów, 44 księży kardynałów, 12 dyakonów kardynałów, 1 kardynała in petto od czasu konsystoryum z dnia 19. grudnia 1853. Jest opróżnionych 7 posad kardynalskich; gdyż wiadomo, że święte kolegium składa się z 70 kardynałów. — Z 62 kardynałów świętego kolegium, nie licząc w to kardynała in petto, jest najstarszy kardynał-arcybiskup w Bononii, Ms. Oppizzioni, mający lat 86, a najmłodszy kardynał d'Andrea, mający dopiero lat 43. Kardynałowie mają razem 3912 lat, co wynosi średnią liczbę 63 lat i miesiąc. W urzędowaniu mają ci książęta kościoła 805 lat, a zatem każdy 12 lat 11 miesięcy przeciętnie. Kardynał Oppizzioni nosi już 51 lat kapelusz kardynalski.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.